

D. Celownik - końcówki

1 Rodzaj żeński

-ie	b	OSOBA	osobie
	f	SZAFKA	
	m	FIRMA	
	n	STRONA	
	p	MAPA	
	s	PRASA	
	w	SPRAWA	
	z	POZA	
	t > c	STRATA	
	d > dz	ZASADA	
-e	r > rz	NATURA	
	ł > l	SZKOŁA	
	k > c	SPÓŁKA	
	g > dz	USŁUGA	
	ch > sz	CECHA	
-y	c	PRACA	
	dz	WŁADZA	
	sz	CISZA	
	rz, ż	BURZA	
	cz	MARŻA	
		RZECZ	
		PUSZCZA	
-i	ł	SALA	
	j	DECYZJA	
	spółgłoski miękkie	CZYNNOŚĆ	
		OPINIA	

Ćwiczenie 1

Proszę uzupełnić tabelki właściwą formą celownika.

2 Rodzaj męski - wyjątki

-u	BÓG	Bogu
	BRAT	
	CHŁOPIEC	
	DIABŁ	
	KSIĄDZ	
	KSIĄŻĘ	księciu
	OJCIEC	
	PAN	
	POP	
	KOT	
	LEW	
	PIES	
	ŚWIAT	
	łEB (pot.)	
	CHŁOP	
	CZART	
	CZORT	
	słowa potoczne lub archaiczne	
	OSIOŁ	ostu / ostowi
	ORZEŁ	
	CZŁEK	
	KAT	

Ćwiczenie 3

Proszę uzupełnić tabelki przykładami we właściwej formie (celownik).

własność • dyrektywa • gospodarka • rozporządzenie • Trybunał • pomoc
geodeta • obszar • zobowiązania • świat • środowisko • działanie
drzewo • drzewa • gatunki • tereny

CELOWNIK - RZECZOWNIK

TEMU	TEJ	TEMU	TYM
RODZAJ MĘSKI	RODZAJ ŻEŃSKI	RODZAJ NIJAKI	LICZBA MNOGA
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
- owi, -u, (-'e, -y)	- 'e, -y, -i	-u, (-um)	- om
wyjątki	palatalizacja		
JEMU / NIEMU / MU	JEJ / NIEJ	JEMU / NIEMU / MU	IM / NIM

CELOWNIK - PRZYMIOTNIK

JAKIEMU?	JAKIEJ?	JAKIEMU?	JAKIM?
RODZAJ MĘSKI	RODZAJ ŻEŃSKI	RODZAJ NIJAKI	LICZBA MNOGA
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
- emu	- ej	- emu	- ym
			- im
ważna • naturalny • stare x2 • unijne • europejskie x2 • generalny • ekologiczna			(k, g) (n: tani)

Słowniczek

+ GRA s. ...

+ ĆW.s.

• _____	• _____	• _____
• _____	• _____	• _____

E. Celownik - kontekst

1 Po czasownikach (przykłady)

Ćwiczenie

Proszę uzupełnić.

W TWOIM JĘZYKU

1. darować	Sąd darował oskarżonej (oskarżona) karę.
2. dawać	Telepraca daje (pracownicy) większą autonomię.
3. dziękować	Prezes dziękował (zgromadzony - l.m.) za przybycie.
4. dziwić się	Nie dziwić się (ta pani) , że woląta zostać w domu.
5. oddawać	Kiedy oddasz (ten pan) pożyczone pieniądze?
6. opowiadać	Mama opowiada (dzieci) bajkę na dobranoc.
7. podobać się	Weronika podoba się (nasz mecenas) .
8. pomagać	Ta fundacja pomaga (chore dzieci) .
9. pozwalać	UE pozwała (rybacy) na zbyt wielkie połowy ryb.
10. pożyczać	Weronika pożyczyła (dobra koleżanka) książkę.
11. przyglądać się	Od dłuższego czasu przyglądam się (ten obraz) .
12. przypominać	Kiedy przypomnisz (ci studenci) o tym?
13. szkodzić	Palenie szkodzi (nasze zdrowie) .
14. ufać	Nie ufam (moi koledzy) .
15. wierzyć	Nie wierzę (twoje słowa) .
16. wybaczać	Wybaczyłem (moja była żona) .
17. zazdrościć	Zazdroścę (ta artystka) talentu.
18. życzyć	Życzę (państwo) miłego weekendu.

2 Po przyimkach

Ćwiczenie

Proszę uzupełnić.

W TWOIM JĘZYKU

teś z dopełniaczem

1. naprzeciw(ko)	Premier wyszedł naprzeciw oczekiwaniom (oczekiwania) ludzi.
2. dzięki	Dzięki (znajomości) znalazłem pracę.
3. przeciw(ko)	Komisja Europejska kieruje pozew przeciwko (Polska) .
4. wbrew	To jest wbrew (przepisy) .
5. na przekór	Robisz wszystko na przekór (rodzice) .
6. ku	Drzewa pochylają się ku (rzeka) .

GRAMATYKA: celownik - kontekst
SŁOWNICTWO: czasowniki i przyimki z celownikiem
KOMUNIKACJA: -
TŁUMACZENIE: -

3 Jako dopełnienie dalsze

Ćwiczenie

Proszę uzupełnić.

- Komu kupiłeś te kwiaty? **Tej dziewczynie** (ta dziewczyna).
- Komu opowiedziałś tę historię? (dobrzy znajomi).
- Komu on podziękował za prezent? (swoje dziecko).
- Komu on dał czekoladki? (ulubiona koleżanka).
- Komu oni oddali książki? (bibliotekarka).
- Komu pożyczycie pieniądze? (stary przyjaciel).
- Komu ona ugotowała obiad? (chory sąsiad).
- Komu on umył samochód? (swój ojciec).

4 Zaimki osobowe

Ćwiczenie

Proszę uzupełnić na podstawie tabelki.

ja	mi / mnie
ty	ci / tobie
on	mu / niemu / jemu
ona	jej / niej
ono	mu / niemu / jemu
my	nam
wy	wam
oni / one	im / nim

- po czasownikach
- po przyimkach
- emfaza, akcent

- Dlaczego mi **(ja)** dokuczysz?
- I ty, Brutusie, przeciw **(ja)**?
- Nie ufam **(ona)**, ale **(on)** tak.
- Nie wierzę **(ty)**.
- Proszę **(my)** wabaczyć.
- Życzę **(wy)** miłego dnia.
- Smakuje **(wy)** ta zupa?
- Proszę przedstawić **(one)** kolegę.
- Dzięki **(ty)** jestem szczęśliwy.
- Proszę podać **(ona)** sól.
- Proszę nie odmawiać **(ono)** pomocy.
- Mówię **(ty)** prawdę.
- Proszę przynieść **(on)** kawę.
- Proszę rozdać **(oni)** broszury.

Słowniczek

•		•		•	
•		•		•	
•		•		•	

obrazy

Leon Wyczółkowski
Rybacy

Józef Chełmoński
Kuropatwy na śniegu

Odlot żurawi

Alfred Wierusz-Kowalski

Roman Kochanowski

